

خاطرات دکتر محمود صلاحی

(جلد اول)

www.ketab.ir

سرشناسه :

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

فروست:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی:

موضوع:

موضوع:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

صلاحی، محمود، ۱۳۳۹ -

خاطرات دکتر محمود صلاحی / تدوین رضا بسطامی، سمیه حدادی.

تهران: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۶.

۴۳۲ ص.

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۰۴۷.

خاطرات؛ ۱۴۰.

۸۴۹-۶-۱۹-۹۶۴-۹۷۸: دوره؛ ۲۲۵۰۰۰ ریال: ۱-۸-۱۹-۹۶۴-۹۷۸: ج. ۱.

قیپا

صلاحی، محمود، ۱۳۳۹ - -- خاطرات

صلاحی، محمود، ۱۳۳۹ - -- مصاحبه ها

بسطامی، رضا، ۱۳۵۳ -، گردآورنده

حدادی، سمیه، ۱۳۶۶ -، گردآورنده

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

۱۳۹۶ ۸۳ ص / DSR ۱۶۷۰

۹۵۵/۰۸۴۴۰۹۲

۴۷۵۷۶۹۱

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات

عنوان: خاطرات دکتر محمود صلاحی (جلد اول)

تدوین: رضا بسف.می، حمیه نادادی

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ قیمت: ۲۲۵۰۰ تومان

حروف چینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۸۴۸-۹

ISBN 978-964-419-848-9

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۸۴۹-۶

ISBN 978-964-419-849-6

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبه‌روی پمپ بنزین اسدی، پلاک ۱۹۵۴،

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

فهرست مطالب

۱۳		مقدمه
۱۹		پیشگفتار
۲۳		سخن راوی

فصل اول:

۲۵		پیشینه‌ی خانوادگی
۲۷		کودکی، خانواده
۳۱		ازدواج
۳۲		تحصیلات
۳۵		شرکت در جلسات مذهبی
۳۸		نخوه‌ی به شهادت رسیدن شهید محراب آیت‌الله صدوقی در باب آن در یزد و ایران
۴۱		آشنایی با اندیشه‌های امام خمینی (ره)

فصل دوم:

۴۵		همراه با انقلاب
۴۷		تکثیر اعلامیه‌های ضد رژیم پهلوی
۵۰		پخش اعلامیه‌ها
۵۴		بهاری به رنگ پاییز
۷۲		چهل‌م شهدای یزد
۷۲		چهل‌م شهدای تهران و سالگرد شهادت حاج آقا مصطفی

۸۴	محرم ۵۷ در استان یزد
۸۸	تندیس بی سر
۹۱	تشکیل شورای انقلاب و خروج شاه
۹۱	کابینه‌ی بختیار
۹۵	بازگشت امام خمینی (ره)
۹۶	دولت موقت
۹۶	شکل‌گیری نهادهای انقلابی
۹۹	عضویت در جهاد سازندگی
۱۰۰	عضویت در بسیج
۱۰۵	برگزاری انتخابات
۱۰۷	احزاب و گروه‌ها
۱۰۸	الف: احزاب قلمی
۱۰۸	حزب جمهوری اسلام
۱۰۹	سازمان مجاهدین انقلاب اسلام
۱۱۰	نهضت آزادی
۱۱۰	ب: گروه‌ها
۱۱۱	فرقان
۱۱۲	سازمان مجاهدین خلق (منافقین)
۱۱۳	سازمان چریک‌های فدایی خلق
۱۱۴	حزب دموکرات کردستان
۱۱۶	کومله
۱۱۷	رزگاری

فصل سوم:

۱۱۹	ضدخلفان در پوستین خلق
۱۲۱	وضعیت مناطق کردنشین در آستانه‌ی انقلاب

۱۲۴.....	اوضاع مناطق کردنشین پس از پیروزی انقلاب
۱۲۸.....	سندج در سال ۱۳۵۸
۱۳۲.....	حوادث نقده
۱۳۳.....	آغاز مجدد آشوب‌ها
۱۳۶.....	عزیمت به شمال غرب
۱۳۹.....	سپاه کردستان
۱۴۰.....	عمده گروهک‌های آشوبگر
۱۴۳.....	راده‌ازی شهر اشنویه
۱۴۳.....	بازگشایی محور بانه - سردشت
۱۴۸.....	حضور در بوکان
۱۴۹.....	پاک‌سازی ارتفاعات بوکان - مهاباد
۱۵۳.....	تأسیس سازمان پیرمیرگان کرد مسلمان
۱۵۸.....	«من هنوز پاسدارم»
۱۵۹.....	بمب خنده
۱۶۲.....	شهید ملا احمد ذوالفقاری

فصل چهارم:

۱۶۵.....	جنگ تحمیلی و وضعیت مناطق شمال غرب
۱۶۷.....	اعلام حکم فقهی واجب کفایی بودن حضور در جبهه‌ها
۱۶۸.....	آغاز جنگ تحمیلی
۱۷۰.....	عملیات بازی‌دراز
۱۷۵.....	سپاه بوکان، گردان‌های مانوری و استقرار
۱۷۸.....	تشکیل گردان‌های جندالله و نبی اکرم (ص)
۱۸۴.....	قائم‌مقامی سپاه بوکان
۱۹۰.....	فرماندهی سپاه بوکان
۱۹۵.....	شهید کمیل میرزازاده

۱۹۸.....	شهادت مسیح کردستان
۲۰۱.....	تله‌گذاری‌های ضدانقلاب با پیکر شهدا
۲۰۳.....	شهید علی دریانورد
۲۰۷.....	جذب ضدانقلاب (علی شوانه و علی یاسین پرست)
۲۱۰.....	ماجرای عمر خضری
۲۱۴.....	عثمان سواره

فصل پنجم:

۲۱۷.....	ندام جنگ تا پذیرش قطعنامه‌ی ۵۹۸
۲۱۹.....	تشکیل رازگاه مضان
۲۲۰.....	همکاری کردها عراق با رزمندگان ایرانی
۲۲۱.....	حضور جلال طالبانی در ایران
۲۲۳.....	اتحادیه‌ی میهنی کردستان حرارت
۲۲۴.....	حزب دموکرات کردستان عراق
۲۲۵.....	قائم‌مقامی لشکر مریوان
۲۲۶.....	بمباران شیمیایی مردم سردشت
۲۲۹.....	موقعیت جغرافیایی و مشکلات سردشت
۲۳۲.....	ماجرای گردنه‌ی زم‌زیران
۲۳۴.....	بمباران زندان دولتو
۲۳۷.....	رهایی از کمین
۲۴۲.....	حضور نمایندگان مجلس در سردشت
۲۴۵.....	اقدامات درمانی سپاه در کردستان
۲۴۶.....	فعالیت بسیج، سپاه و مردم یاری در بخش‌های کردستان
۲۴۷.....	اقدامات فرهنگی سپاه
۲۴۹.....	همکاری با دستگاه‌های دولتی و خدمات عمرانی
۲۵۱.....	اعزام به جبهه‌های جنوب

۲۵۵.....	بمباران جزیره‌ی مجنون و سوسنگرد.....
۲۵۶.....	ساخت پل خیر.....
۲۵۹.....	بمباران حلبچه.....
۲۶۰.....	استقبال مردم کردستان عراق از رزمندگان ایران.....
۲۶۳.....	پذیرش قطعنامه و عملیات مرصاد.....

فصل ششم:

۲۶۵.....	حرکت در جهت بالندگی و شکوفایی.....
۲۶۷.....	تشکیل نیروهای سه‌گانه‌ی سپاه.....
۲۶۸.....	فرماندهی سپاه حیه‌ی شمال تهران.....
۲۷۴.....	عزل قائم‌مقام در برزیل.....
۲۷۶.....	رحلت امام خمینی (ره)، انتخاب آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای.....
۲۸۸.....	راه‌اندازی ستاد احیاء امر، معروف، و نهی از منکر در بسیج.....
۲۹۸.....	نیروی مقاومت بسیج قرارگاه سیدالشهدا.....
۳۰۰.....	نشریه‌ی «راه رشد».....
۳۰۲.....	معنا و مصداق‌ها.....
۳۰۶.....	طرح ضابطین.....

فصل هفتم:

۳۱۳.....	بسیج سازندگی تداوم جهاد.....
۳۱۵.....	شکل‌گیری بسیج سازندگی.....
۳۲۲.....	مجریان و هم‌یاران بسیج سازندگی.....
۳۲۳.....	خودسازی در بسیج.....
۳۲۶.....	دهان‌شیرینی.....
۳۲۸.....	تخصیصی شدن فعالیت‌های بسیج سازندگی.....
۳۳۱.....	همه باهم بسیج سازندگی.....

- ۳۳۵..... خلاصه‌ای از طرح‌های بسیج سازندگی
- ۳۳۸..... فعالیت بسیج سازندگی در زمینه کشاورزی
- ۳۴۴..... فعالیت‌های حوزه‌ی محیط زیست
- ۳۴۸..... طرح درختکاری نخلستان مدینه
- ۳۵۳..... طرح یادگار ماندگار
- ۳۵۵..... فعالیت‌های حوزه‌ی بهداشت و درمان
- ۳۵۷..... طرح ملی واکسیناسیون سرخک و سرخچه
- ۳۶۲..... نقش بسیج و جهادسازندگی در محرومیت‌زدایی از کشور
- ۳۶۴..... امدادسازان و سازندگی در حادثه‌ی زلزله‌ی بم
- ۳۶۷..... طرح هجران
- ۳۶۹..... بسیج سازندگی بزرگ‌ترین NGO کشور
- ۳۷۰..... تجلیل مقام معظم رهبری از عملکرد بسیج سازندگی
- ۳۷۱..... مشکلات و مسائل پیرامون بسیج سازندگی
- ۳۷۳..... راهکارهای جلوگیری از عارضه‌ی «ماخذه‌کاری»
- ۴۰۱..... نمایه

مقدمه

یکی از منابع مآخذ مورد استفاده در تدوین تاریخ، خاطرات اشخاص است. هر شخص دارای تجرباتی ویژه است که می‌تواند آن را در قالب خاطره روایت کند و به نوشتار درآورد. خاطره، وقایع گذشته است که فرد آن را دیده یا شنیده و بخشی از محفوظات ذهن است که چون از برجستگی و ویرانی خاصی برخوردار بوده، شایستگی ثبت و ماندگاری در ذهن را یافته و بنا به نیاز شخص قابل یادآوری است. با وجود گذشت زمان طولانی از تاریخ وقایع، بخشی از وقایع که نقش مهمی در زندگی افراد داشته‌اند همواره در ذهن زنده‌اند، گرچه شرح دقیق و کامل آن و میزان یادآوری، ذکر جزئیات در افراد مختلف متفاوت است. برخی خاطره‌نویسی را در معنای عام آن، نه تنها یادآوری و نگارش دیده‌ها، بلکه شنیده‌ها هم دانسته‌اند که علاوه بر زمان و مکان وقوع خاطره، به زیبایی چگونگی آن نیز می‌پردازد. باید توجه داشت که به خاطرات با دیده‌ی احتیاط نگریست و اصول و معیارهای نقد تاریخی را به دقت در استفاده از آن به کار بست و از قابل اعتماد بودن آنها مطمئن شد.

از پایان قرن هفدهم میلادی، استفاده از خاطرات شخصی گروه‌های مختلف اجتماعی به عنوان نمونه داده‌های تاریخی، مورد توجه محققان قرار گرفت. در فرهنگ ایرانی - اسلامی، از قرون میانه، سفرنامه‌نویسی به عنوان شکلی از خاطره‌نگاری مرسوم بوده و نمونه‌های بارزی از آن را می‌توان در ادوار گوناگون تاریخی مشاهده کرد. در تاریخ معاصر ایران، با توجه به تحولات مهم، نهضت‌ها و قیام‌های مردمی علیه استبداد داخلی و استعمار خارجی به‌خصوص انقلاب اسلامی که این تلاش‌ها را به ثمر رساند، ثبت وقایع از زبان شاهدان عینی رویدادها حائز اهمیت بسیاری است.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی با توجه به این ضرورت، بخشی از فعالیت‌های خود را به ضبط، تدوین و انتشار خاطرات شخصیت‌های مؤثر در وقایع انقلاب اسلامی اختصاص داده است تا منابع دست اول در اختیار پژوهشگران تاریخ معاصر ایران و تاریخ انقلاب اسلامی قرار گیرد.

انقلاب اسلامی همان‌گونه که دستاورد فعالیت‌های گسترده و گروه‌ها و اقشار مختلف جامعه بوده است، باید از زبان افرادی متفاوت و متعدد نیز بازگو شود تا علاوه بر دسترسی جامع‌تر به جزئیات وقایع، چگونگی و زوایای گوناگون آنها نیز پدیدار شوند.

جلد اول خاطرات دکتر محمود صلاحی نیز در همین راستا منتشر می‌شود و شامل اطلاعات سودمندی از اوضاع مناطق کردنشین پس از پیروزی انقلاب اسلامی و مقابله نیروهای انقلاب با ضابطان، دوران جنگ تحمیلی و وضعیت مناطق شمال غرب در زمان جنگ و ... می‌باشد. دکتر صلاحی متولد سال ۱۳۳۹ در شهر اردکان است. هم‌زمان با دوران تحصیل در دبیرستان با امام‌علیه، حضرت امام و افکار و اندیشه‌های ایشان آشنا شد و با اوج‌گیری راه‌پیمایی‌ها و فعالیت‌ها، رژیم پهلوی به صف مبارزان انقلاب پیوست. در اردکان با برخی از روحانیون انقلابی مانند شهید آیت‌الله صدوقی، مرحوم آیت‌الله خاتمی و ... ارتباط داشت و فعالانه در جلسات آنها حضور پیدا می‌کرد. با پیروزی انقلاب اسلامی، در مراسم استقبال از حضرت امام شرکت داشت و پس از آن به عضویت نهادهای انقلابی درآمد. با تشکیل جهاد سازندگی مانند سایر جوانان آن روز، به نواحی مناطق محروم شتافت تا در کارهای عمرانی همکاری داشته باشد. با شروع اقدامات مبارزانه گروهک‌ها در نقاط مختلف کشور، ایشان که به عضویت بسیج درآمد، برای مقابله با سدانقلابیون عازم مناطق کردستان و آذربایجان غربی شد و در کارهای سازندگی و مبارزه با گروهک‌های مسلح به کمک مردم محروم آن سامان شتافت. در این مقطع بارها تا آستانه‌ی شهادت پیش رفت. هم‌زمان با شروع جنگ تحمیلی در دو جبهه جنگ با رژیم بعثی عراق و همچنین پیکار با ضدانقلاب داخلی حضور فعال داشت و ضمن دفاع از تمامیت ارضی کشور در سمت‌های مهمی چون: فرمانده سپاه بوکان، سردشت و ... به انجام وظیفه پرداخت و با شهدای گرانقدری از جمله محمد بروجردی (مسیح کردستان)، مهدی زین‌الدین و ملاقادر حیدری امام‌جمعه

اهل سنت بوکان و ... آشنا شد. ایشان در طول دوران دفاع مقدس و مبارزه با ضدانقلاب مسلح به مدت هشت سال حضور داشت و چندین بار به افتخار جانبازی نائل آمد و یک پای خود را در دفاع از کشور و انقلاب اسلامی از دست داد و جراحات ناشی از بمب‌های شیمیایی را همچنان با خود به همراه دارد. سردار صلاحی پس از پایان جنگ به فرماندهی سپاه ناحیه‌ی شمال تهران منصوب شد و پس از آن با حکم سردار صفوی مسئولیت بسیج سازندگی را برعهده گرفت و خدمات و تحولات فراوانی در مسئولیت جدید ایجاد کرد. با تصویب هیئت دولت دهم در سال ۱۳۸۸ دکتر صلاحی به سمت استانداری خراسان رضوی منصوب و طی بیش از سه سال فعالیت در خراسان رضوی منشأ تحولات عظیمی در حوزه‌های عمرانی و آبادانی شده که این مسئله باعث تحسین آیت‌الله واعظ طبسی و همچنین مردم خراسان شد. دکتر صلاحی پس از استانداری خراسان رضوی، به فعالیت پژوهشی روی آورد و ضمن مدیریت انستیتوی اسوه، مسئولیت معاونت برنامه‌ریزی و امور شوراهای شهرداری تهران را نیز برعهده داشت. ایشان در حال حاضر رئیس هیئت‌مدیره و رئیس سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران می‌باشند.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی ضمن تشکر از جناب آقای دکتر محمود صلاحی، راوی محترم خاطرات که در طول تدوین خاطرات نیز نظارت مستمری داشتند، از جناب آقای دکتر مرتضی میردار، معاون محترم تاریخ شفاهی، جناب آقای حسین کاوشی، مدیر محترم گروه خاطرات، جناب آقای رضا بسطامی و سرکار خانم سمیه حدادی، محققین و تدوینگران این اثر و کلیه‌ی همکاران مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات که در آبادانی و انتشار این اثر نقش داشته‌اند، تشکر و قدردانی می‌نماید.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی